

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Zuzany Ďurišovej a členiek JUDr. Margity Fridovej a JUDr. Heleny Haukvitzovej v právnej veci žalobcu: **B.**, **D.**, **X.**, IČO: **X.**, zastúpeného **J.**, advokátkou, **L.**, **X.**, proti žalovanému: **I.**, bytom **R.**, **X.**, zastúpenému **J.**, advokátkou, **F.**, **X.**, o určenie vlastníckeho práva, vedenej na Okresnom súde v Nitre, pod sp. zn. 23 Cb 23/2004, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre zo dňa 27. apríla 2006 č. k. 15Cob 265/2005–109, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaného **z a m i e t a**.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom z 13. septembra 2005 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia vlastníckeho práva k motorovému vozidlu **P.**, evidenčné číslo **N.** a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 24 000 Sk. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žalobca má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, pretože v dôsledku sporu o vlastníctvo vozidla nebolo možné na príslušnom orgáne zapísať zmenu jeho držiteľa, a tým ani vozidlo užívať, zabezpečovať jeho údržbu a riadne sa oň starať. Zmluvu uzavretú medzi žalovaným a **J.**

dňa 27.3.2001 posúdil podľa obsahu ako mandátnu zmluvu na dobu určitú do 27.5.2001, a keďže v tejto lehote mandatár nezariadil predaj motorového vozidla, bol povinný vrátiť ho mandantovi. Mandatár predal motorové vozidlo žalobcovi v čase, keď už na to nemal oprávnenie, preto kúpna zmluva uzavretá dňa 12.9.2001 medzi žalobcom a J. nie je platná a žalobca nenadobudol vlastnícke právo.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací, rozsudkom z 27. apríla 2006 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že určil, že žalobca je vlastníkom predmetného motorového vozidla a žalovanému uložil povinnosť nahradiť mu trovy konania na účet advokáta vo výške 76 216 Sk. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na skutkový stav zistený súdom prvého stupňa, s ktorým sa stotožnil, ale dospel k záveru, že súd prvého stupňa vec nesprávne posúdil po právnej stránke, a preto jeho rozhodnutie zmenil podľa § 220 OSP tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovel. Považoval za nesporné, že žalobca kúpil predmetné motorové vozidlo od J. v čase, keď už nebol oprávnený s vozidlom nakladať, nakoľko zmluva so žalovaným už stratila platnosť a účinnosť. V konaní však nebolo preukázané, že by žalobca o tejto skutočnosti vedel. Naopak, kupoval ojazdené vozidlo od majiteľa autobazáru a stalo sa tak opakovane. Vyplýva to z príkaznej zmluvy uzavretej medzi nimi 9.11.2000, ktorou sa žalobca zaviazal, že bude od J. odkupovať ojazdené automobily za účelom leasingu pre svojich zákazníkov. Žalobca navyše predložil potvrdenie Dopravného inšpektorátu v Nitre o tom, že vozidlo nie je žiadnym spôsobom blokové. Žalobca teda kupoval vozidlo v dobrej viere, že predávajúci je oprávnený s vozidlom disponovať. Takejto dobromyseľnosti poskytuje ochranu ustanovenie § 446 Obchodného zákonníka, podľa ktorého kupujúci nadobúda vlastnícke právo aj v prípade, keď predávajúci nie je vlastníkom predávaného tovaru, ibaže v čase, keď kupujúci mal vlastnícke právo nadobudnúť, vedel, že predávajúci nie je vlastníkom, a že nie je ani oprávnený s tovarom nakladať za účelom jeho predaja. Tomuto záveru svedčí aj výpoveď žalovaného v konaní pred súdom prvého stupňa, keď uviedol, že pán J. mal snahu aj po platnosti zmluvy o sprostredkovaní predat' vozidlo tretej osobe, a to za kúpnu cenu zníženú o cca 30 000 Sk, s čím žalovaný vyslovil súhlas, takže predávajúci predával vozidlo s jeho súhlasom. Nezhody nastali až po tom, keď mu p. Č. nevyplatil kúpnu cenu predaného vozidla. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný dovolanie s návrhom, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že J. predal jeho vozidlo v čase, keď už nemal oprávnenie s ním nakladať, konal teda protiprávne a nedošlo k zmene vlastníctva, čo potvrdzuje aj pripojené potvrdenie Okresného dopravného inšpektorátu v Nitre z 13.7.2006. Má za to, že odvolací súd rozhodol nesprávne, pretože mu svojím rozhodnutím odňal vlastníctvo k veci, ktorú nikdy nepredal. Hoci je vedený ako vlastník vozidla, nemá ho vo svojej držbe, ani za prevod nedostal zaplatené. Žalobca nepreukázal dobromyseľnosť pri nadobudnutí vozidla, pretože bolo jeho povinnosťou zistiť si vlastnícke pomery. Ak to neurobil, jeho konanie nemôže požívať právnu ochranu, ktorú mu poskytol odvolací súd.

Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedol, že podľa obsahu dovolania žalovaný sa dovoľáva občianskoprávnej zásady, že nikto nemôže previesť viac práv, než sám má. V obchodných záväzkových vzťahoch však bola táto zásada prelomená ustanovením § 446 Obchodného zákonníka, ktoré preferuje dobromyseľnosť kupujúceho. Z hľadiska tohto ustanovenia je preto irelevantné tvrdenie žalovaného, že vlastníctvo vozidla na nikoho nepreviedol, čo žalobca ani netvrdil. K námietke žalovaného, že žalobca v konaní svoju dobromyseľnosť nepreukázal, uviedol, že bolo vecou toho, kto ju spochybňuje, dokázať jej absenciu. Žalobca nepredložil ani nenavrhol v tomto smere žiadne dôkazy, a to zrejme hlavne preto, že ani neexistujú. Žalovaný ponechal vozidlo v autobazáre aj po skončení zmluvy, nedomáhal sa jeho vydania v súdnom konaní ani nepodal na jeho majiteľa trestné oznámenie, naopak, súhlasil s neskorším predajom vozidla a akceptoval aj zníženie kúpnej ceny. Až keď zistil, že J. nie je schopný vzhľadom na jeho rozsiahlu majetkovú trestnú činnosť vyplatiť mu výťažok z predaja, začal sa dovoľávať nesúhlasu s predajom vozidla. Skutočnosť, ktorá mala vylúčiť dobromyseľnosť žalobcu, nastala až po kúpe vozidla, navyše predávajúci disponoval potvrdením dopravného inšpektorátu o tom, že vozidlo nie je „blokované“, takže žalobca nepochybne dobromyseľný bol. Má za to, že odvolací súd správne zistil skutkový stav a vec po právnej stránke správne posúdil, preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý vo veci konal ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 OSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, a to proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento mimoriadny prostriedok prípustný (§ 238 ods. 1 OSP), prejednal

dovolanie bez nariadenia pojednávania, preskúmal rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolaniu nemožno vyhovieť.

Dovolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so zisteným skutkovým stavom a s právnym posúdením veci odvolacím súdom a s jeho aplikáciou ustanovenia § 446 Obchodného zákonníka považuje za správnu a v súlade s doterajšou súdnou praxou. Odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu veci, ktorý správne a dostatočne zistil súd prvého stupňa, pričom dospel k záveru, že vec po právnej stránke posúdil nesprávne. Nesprávnosť jeho právneho posúdenia spočívala v tom, že hoci správne ustálil, že medzi žalobcom a prevádzkovateľom autobazáru J. vznikol uzavretím zmluvy zo dňa 12.9.2001 obchodný záväzkový vzťah, preto otázku nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcom ako kupujúcim bolo treba posúdiť podľa ustanovení § 443 až § 446 Obchodného zákonníka, nevysporiadal sa s jeho ustanovením § 446. Toto ustanovenie, citované v odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu, ktoré sa vzťahuje na obchodné záväzkové vzťahy, je prelomením všeobecného princípu, že nikto nemôže previesť na iného viac práv ako má sám, a to z dôvodu ochrany dobromyseľného kupujúceho. Dovolací súd sa stotožňuje so záverom odvolacieho súdu, že s prihliadnutím na všetky skutkové okolnosti kupujúci bol v čase nadobudnutia vlastníckeho práva dobromyseľný a žalovaný v konaní nepreukázal opak.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel dovolací súd k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je správne, preto dovolanie žalovaného podľa § 243b ods. 1 OSP zamietol. V dovolacom konaní úspešný žalobca si náhradu trov dovolacieho konania neuplatnil, preto mu nebola priznaná ich náhrada.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 5. februára 2008

**JUDr. Zuzana Ď u r i š o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: